

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки та безпеки підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

проф. Гаврилюк С.В. _____

« ____ » _____ 2013 р.

Стратегічне управління підприємством

Програма

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства

(за видами економічної діяльності)»

Луцьк – 2013

Програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» для студентів спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)». – “23” серпня 2013 р. – 19 с.

Розробник: Сак Т. В., к.е.н., доцент кафедри економіки і безпеки підприємства

Рецензент: Білецька К. В., к.е.н., доцент кафедри менеджменту

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки та безпеки підприємства

протокол № 1 від 29.08.2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Ліпич Л. Г.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 04.09.2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту _____ (Бегун С. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ____ від ____ . ____ . 2013 р.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» складена відповідно до освітньо-професійної програми для галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» та навчального плану підготовки магістрів спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси обґрунтування, прийняття та реалізації стратегічних рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: економіка підприємства, маркетинг, менеджмент, планування діяльності підприємства, стратегія підприємства, внутрішній економічний механізм підприємства, управління потенціалом підприємства.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного управління підприємством.

Змістовий модуль 2. Особливості реалізації стратегій підприємства.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» є надання знань про сутність і особливості стратегічного управління на підприємстві, формування вмінь та навичок використання методологічного апарату та методичного інструментарію розробки стратегічного плану підприємства та організаційного забезпечення його виконання.

Завданнями даної дисципліни є:

- розкриття основних понять теорії стратегічного управління підприємством;

- визначення сутності та методологічних основ стратегічного управління підприємством;

- вивчення теоретичних засад управління змінами, методів аналізу ресурсів і компетенцій підприємства;

- набуття навичок аналізу і розвитку організаційної структури і культури підприємства, впливу на агентів стратегічних змін на підприємстві.

- навчання студентів виявленню законів та закономірностей в процесі стратегічного управління підприємством, використання нормативно-правових документів в сфері управління підприємством.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати основні категорії теорії стратегічного управління, методичні основи проведення стратегічного аналізу та оцінки стратегічного потенціалу підприємства, види стратегій підприємства та їх особливості; інструментарій оцінки альтернативних стратегічних варіантів та обґрунтування найбільш доцільної стратегії, методи стратегічного планування.

вміти оцінити зовнішнє оточення підприємства та виявити його загрози та можливості, оцінити поточний стан та перспективу розвитку підприємства та дослідити його сильні і слабкі сторони; розробити альтернативні варіанти розвитку підприємства; обґрунтувати найбільш доцільні варіанти розвитку підприємства та сформулювати його стратегію; розробити організаційне забезпечення реалізації обраної стратегії, а також створення системи стратегічного управління та забезпечення її функціонування в динамічному ринковому середовищі.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного управління підприємством

Тема 1. Загальні основи управління стратегічними змінами

Стратегічний аспект в управлінні підприємством. Принципи управління стратегічними змінами. Сутність стратегічних змін та їх роль в управлінському процесі. Класифікація та характеристики стратегічних змін.

Тема 2. Визначення рівня та послідовності стратегічних змін.

Стратегічне управління як реалізація цільового підходу. Економічна сутність стратегічних змін в управлінні підприємством. Інструментарій

реалізації стратегічних змін на підприємстві. Визначення рівня стратегічних змін. Механізм та послідовність здійснення стратегічних змін.

Тема 3. Етапи реалізації стратегії підприємства

Управління реалізацією стратегії. Сутність реалізації стратегії підприємства. Необхідні умови реалізації стратегії. Етапи реалізації стратегії підприємств.

Тема 4. Ресурсно-компетенційна база стратегічних змін

Характеристика базису для проведення стратегічних змін. Матеріально-технічна основа стратегічних змін. Роль трудового потенціалу при проведенні стратегічних змін. Забезпечення ресурсами структурних підрозділів.

Тема 5. Когнітивність як передумова стратегічного розвитку підприємства

Значення та сутність когнітивності в системі стратегічних змін. Характеристика системи соціально-психологічного забезпечення стратегічного управління. Аналіз «поля сил» як основа для забезпечення стратегічного організаційного розвитку. Забезпечення стратегічного організаційного розвитку.

Змістовий модуль 2. Особливості реалізації стратегій підприємства

Тема 6. Впровадження змін на різних етапах життєвого циклу організації

Залежність цілей підприємства від стадії його життєвого циклу. Основні види загальних стратегій. Моделі і методи розробки загальних стратегій. Загальноконкурентні стратегії. Продуктово-товарні стратегії для окремих стратегічних зон господарювання.

Тема 7. Функціональні стратегії в процесі реалізації стратегічних змін

Корпоративні стратегії. Стратегія маркетингу. Фінансова стратегія. Інноваційна стратегія. Стратегія виробництва. Соціальна стратегія. Стратегія розвитку кадрового потенціалу. Стратегія організаційних змін. Екологічна стратегія. Розвиток корпоративної стратегії.

Тема 8. Організаційні аспекти проведення змін на підприємстві

Роль організаційного потенціалу у проведенні стратегічних змін на

підприємстві. Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу. Формування організаційних структур управління стратегічного типу.

Тема 9. Взаємозв'язок стратегії та організаційної структури управління підприємством

Вплив організаційних структур на впровадження стратегічних змін. Типи і відмінності реакції організаційних структур управління на зміни в зовнішньому середовищі. Загальна характеристика основних етапів процесу організаційного проектування.

Тема 10. Організаційна культура та управління стратегічними змінами

Сутність організаційної культури організації. Характеристика організаційної культури організації. Основні елементи організаційної культури організації. Вплив організаційної культури на управління стратегічними змінами підприємств.

Тема 11. Учасники процесу впровадження стратегічних змін

Учасник процесу впровадження стратегічних змін. Форми, методи та інструменти учасників впровадження стратегічних змін. Система стратегічного контролінгу. Сутність, роль та функціонування підсистем забезпечення стратегічного управління.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії.

4. Методи та засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, розв'язування задач та ситуаційних вправ, письмові роботи, контрольні роботи, самостійні роботи, виконання ІНДЗ, тестові завдання, робота з кейсами, екзамен.

5. Список джерел

1. Господарський кодекс України №436-IV від 16.01.2003 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф / Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
3. Антошкіна Л. І. Стратегічний менеджмент: [навч. посіб] / Л. І. Антошкіна, В. І. Амелькін. – Донецьк : Юго-Восток, 2009. – 288 с.
4. Афанасьєв М. В. Стратегія підприємства : [навч. посіб] / М. В. Афанасьєв, Г. О. Селезньова / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2007. – 272 с.
5. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкуренто-спроможністю підприємств: стратегічний підхід / Л. В. Балабанова, В.В. Холод ; Донецький держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2006. – 294 с.
6. Березін О. В. Стратегія підприємства : [навч. посіб] / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – К.: Ліра-К, 2010. – 224 с.
7. Виханский О. С. Стратегическое управление. / О. С. Виханский. – М.: Издательство МГУ, 1995. – 483 с.
8. Востряков О. В. Стратегічний процес на підприємстві: [навч. посіб.] / О. В. Востряков, О. М. Гребешкова. – К. : КНЕУ, 2009. – 313 с.
9. Галушка З. І. Стратегічний менеджмент : [навч. посіб] / З. І. Галушка, І. Ф. Комарницький ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2006. – 248 с.
10. Гевлич Л. Л. Стратегічна діагностика підприємства : [монографія] / Л. Л. Гевлич. – Донецьк : ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2007. – 199 с.
11. Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз: [навч. посіб] / П. Л. Гордієнко. – К.: Алерта, 2006. – 404 с.
12. Довбня С. Б. Стратегія підприємства. Частина 1: [навч. посіб] / С. Б. Довбня, А. О. Найдовська, М. М. Хитько. – Дніпропетровськ: НМетаАУ, 2011. – 71 с.

13. Довгань Л. Є. Стратегічне управління : [навч. посіб.] / Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. – К. : Центр учбової літера тури, 2009. – 440 с.
14. Економіка підприємства : [навч. посіб.] / Ліпич Л. Г., Буняк Н. М., Загоруйко В. Л. та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : РВВ Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – 492 с.
15. Іванов Ю. Б. Стратегія підприємства: [підручник] / Ю. Б. Іванов та ін. ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2009. – 560 с.
16. Клівець П. Г. Стратегія підприємства: [навч. посіб] / П. Г. Клівець. – К. : Академвидав, 2007. – 320 с.
17. Мартиненко М. М. Стратегічний менеджмент : [підручник] / М. М. Мартиненко, І. А. Ігнат'єва. – К. : Каравела, 2006. – 320 с.
18. Минчинська І. В. Стратегія підприємства : [курс лекцій] / І. В. Минчинська ; Державна податкова адміністрація України, Національна академія держ. податкової служби України. – Ірпінь : 2006. – 314 с.
19. Міщенко А. П. Стратегічне управління: [навч. посіб] А. П. Міщенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 336 с.
20. Оберемчук В. Ф. Стратегія підприємства : [короткий курс лекцій] / В. Ф. Оберемчук ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : МАУП, 2000. – 127 с.
21. Порохня В. М. Стратегічне управління: [навч. посіб.] / Порохня В. М., Безземельна Т. О., Кравченко Т. А. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 224 с.
22. Савченко В. Д. Стратегія підприємства : [навч. посіб] / В. Д. Савченко та ін. ; Харківський національний аграрний ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2004. – 206 с.
23. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: [підручник] / М. Г. Саєнко. – Тернопіль: “Економічна думка”. – 2006. – 390 с.

24.Селезньова Г. О. Стратегія підприємства: [навч. посіб]/ Г. О. Селезньова; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 240 с.

25.Сладкевич В. П. Стратегічний менеджмент організацій [підручник] / В. П. Сладкевич ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : Персонал, 2008. – 495 с.

26.Стратегічне управління підприємством: бізнес-курс : [навч. посіб.] / О. В. Востряков, О. М. Гребешкова. – К.: КНЕУ, 2012.

27.Таран О. М. Стратегічне управління : [навч. посіб] / О. М. Таран. – Харків : Вид-во Харк. нац. аграр. ун-та, 2004. – 145 с.

28.Тищенко О.М. Стратегія підприємства : [конспект лекцій] / О. М. Тищенко, Т. М. Чечетова-Терашвілі, О.В. Ревенко; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 144 с.

29.Тридід О. М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства : [монографія] / О. М. Тридід. – Харків : Вид-во ХДЕУ, 2002. – 364 с.

30.Шершньова З. Є. Стратегічне управління: [підручник] / З. Є. Шершньова. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки – www.me.gov.ua
4. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
5. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua
6. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
7. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
9. Державна податкова адміністрація – www.sta.gov.ua
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>

13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>
15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.ucerps.com.ua>
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucpps.kiev.ua>
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos

ЗАРУБІЖНІ ТА МІЖНАРОДНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Аналитический центр «Онлайн Россия» – <http://www.ancentr.ru>
2. Бюро экономического анализа (Россия) – <http://www.beafnd.org/russian>
3. Экспертный институт (Россия) – <http://www.exin.ru>
4. Институт мировой экономики и международных отношений – www.isn.ruh.ru/imemo/index2.htm
5. Світовий банк – <http://www.worldbank.org/>
6. Європейська комісія (EU) – <http://www.europa.eu.int/>
7. Українсько-європейський консультативний центр (UEPLAC); Ukrainian Economic Trends - <http://www.ueplac.kiev.ua/>
8. Світові Web-ресурси з економіки, Steve Gardner, Baylor University – hsb.baylor.edu/html/gardner/RESORS.HTM
9. Centre for Social and Economic Research (CASE) – <http://www.case.com.pl/indexen.html>
10. Український медіа-сервер (ЗМІ - преса, радіо, телебачення, органи законодавчої та виконавчої влади) – <http://www.vlada.kiev.ua/usm>